

Міністерство освіти і науки України
Криворізький державний педагогічний університет
Кафедра педагогіки та методики технологічної освіти

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
НАПРЯМКУ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної наукової Інтернет-конференції
(25-26 квітня 2019 року)

Кривий Ріг
2019

Рекомендовано до друку на Вченій раді
факультету дошкільної і технологічної освіти
Криворізький державний педагогічний університет
(протокол № 9 від 25 квітня 2019 р.)

Рецензенти:

Савченко Л. О. доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти Криворізький державний педагогічний університет

Стешенко В. В. доктор пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики технологічної та професійної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ)

Кулик Є. В. доктор пед. наук, професор, зав. кафедри основ виробництва та дизайну факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Яковлева В. А., доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти Криворізький державний педагогічний університет.

Серьогіна І. Ю., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти Криворізький державний педагогічний університет.

Кулінка Ю. С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики технологічної освіти Криворізький державний педагогічний університет.

«Модернізація підготовки майбутніх фахівців професійно-педагогічного напрямку в умовах освітнього простору»: матеріали Міжнародної наукової Інтернет-конференції (м. Кривий Ріг, Криворізький державний педагогічний університет, 25-26 квітня 2019 р.). – Кривий Ріг : КДПУ, 2019. – 245 с.

У збірнику представлені матеріали Міжнародної наукової Інтернет-конференції «Модернізація підготовки майбутніх фахівців професійно-педагогічного напрямку в умовах освітнього простору». Розглядаються соціальні та психолого-педагогічні проблеми професійної підготовки молоді, актуальні питання модернізації передшкільної, початкової, середньої, профільної та вищої педагогічної освіти, вимоги сучасної школи до якісної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання та технологій та майбутніх фахівців дошкільної освіти, можливості впровадження сучасних педагогічних технологій у систему підготовки компетентного вчителя та вихователя дошкільного закладу.

Збірник призначений для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, вчителів, вихователів дошкільних закладів, а також для широкого кола читачів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

СОЦІАЛЬНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ

Савченко Л. О. Проблема вивчення феномена «якості освіти» як складової успішності майбутнього фахівця.....	7
Яковлєва В. А. Вимоги нової української школи до якісної підготовки майбутнього вчителя трудового навчання і технологій у світлі закону України «Про освіту» (2017).....	9
Горбатюк Р. М., Волкова Н. В. Особливості формування професіоналізму майбутніх інженерів-педагогів у галузі харчових технологій.....	12
Матукова Г. І. Діагностико-орієнтаційний етап формування підприємницької компетентності в майбутніх фахівців економічного профілю.....	14
Лаврентьєва О. О. Актуальні моделі дуальної системи професійної підготовки для вітчизняного освітнього простору.....	16
Кучер С. Л. Сучасний стан неперервної дизайн-підготовки вчителя технологій.....	18
Серьогіна І. Ю. Тренінг «Організація дипломатичних прийомів» при вивченні курсу «Організація готельного господарства»	22
Кучма О. І., Борвинська К. О. Методика організації комп'ютерного контролю знань студентів.....	25
Марченко А. А. Дидактичні можливості комп'ютерних технологій у формуванні художньо-професійних умінь студентів.....	27
Савченко К. Ю. Підвищення комунікативного потенціалу майбутніх вихователів при вивченні іноземної мови.....	29
Антоненко І. І. Науково-технічна робота студентів як засіб розвитку творчих здібностей майбутніх учителів технологій.....	31
Шаров С. В. Соціальна компетентність майбутнього фахівця в умовах інформаційного суспільства.....	33
Дупак Н. В. Теоретичні засади реалізації освітніх інновацій у вищих педагогічних закладах освіти.....	36
Кулінка Ю. С. Організація самостійної роботи студентів при вивченні технологій ресторанного господарства.....	39
Лісова С. В. Проблема ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у закладі вищої освіти.....	42
Лукаш В. І., Решетникова М. С. Методика використання електронних освітніх ресурсів у процесі підготовки майбутніх інженерів-педагогів.....	46
Дорогань А. А. Інноваційні технології в науково-дослідницькій діяльності студентів в закладах професійної освіти.....	48

Дубовий З. С. Інтеграція фахово орієнтованих дистанційних технологій у межах інформаційно-освітнього середовища закладу вищої педагогічної освіти.....	52
Костюк О. А. Умови формування технологічної компетентності майбутніх фахівців професійно-педагогічного напрямку.....	54
Гриняєва Н. М. Застосування інноваційних технологій в процесі професійної іншомовної підготовки майбутніх спеціалістів сфери обслуговування.....	56
Петрова А. А. Метод проектів як засіб підвищення професіоналізму у підготовці фахівців зі спортивно-оздоровчого туризму.....	59
Пісна Т. М. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності як майстерність викладача.....	62
Тараненко Т. О. Технолого-конструкторські компетентності як основа професійної діяльності фахівців з дизайну.....	64
Талавира К. О., Рикова Л. Л. Застосування веб-сервісу flippity у процесі підготовки майбутніх педагогів.....	66
Городничий О. В. Деякі аспекти професійного становлення майбутніх викладачів у закладі вищої освіти.....	68
Зінченко С. М. Професійна адаптація студентів-військовослужбовців (учасників ато) засобами тренінгових технологій.....	72
Зінченко А. Л. Підготовка майбутніх фахівців до організаційної діяльності.....	74
Коваленко І. В. Формування професійної компетентності майбутніх працівників сфери послуг.....	77
Стойчик Т. І. Управління якістю підготовки конкурентоздатних фахівців в умовах інтегративних процесів.....	79
Вітрук О. А., Білітюк В. В. Інноваційні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців дизайну.....	81
Музика О. Л. Сучасні інноваційні технології в системі підготовки здобувачів освіти (доповнена реальність).....	84
Новохатько Т. Ю. Роль графічного дизайну в проектуванні та оздобленні одягу.....	86
Веселова Т. Б. Політехнічний підхід в професійній освіті – шлях до конкурентоздатності фахівця.....	88
Демянчук М. Р. Актуальність проблеми вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців сетринської справи.....	90
Євницька І. В. Використання сучасних інноваційних технологій на прикладі підготовки кваліфікованих робітників залізничного профілю.....	92
Заводовська Є. І. Використання технології інтеракції на заняттях у закладах вищої освіти/.....	94
Медведчук Ю. В. Інформаційно-комунікативні технології, як засіб розвитку партнерської взаємодії в системі «викладач- студент».....	96

СЕКЦІЯ 2

«СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА ВИХОВАТЕЛІВ»

Ковшар О. В. Інклюзивне освітнє середовище сучасного закладу дошкільної освіти.....	99
Стещенко В. В. Технологія як навчальний предмет нової української школи.....	102
Іншаков А. Є., Іншакова І. Є. Психолого-педагогічний аспект педагогічного проектування на етапі дошкільної підготовки.....	105
Балакірева В. А. Процесуально-продуктивний етап підготовки майбутніх учителів до організації трудового навчання молодших школярів.....	107
Пальшкова І. О. Розробки наукових засад підготовки вчителя початкової школи до професійної діяльності.....	110
Вовк Н. В. Застосування пактико-орієнтованих технологій у системі профільного навчання учнів 10-11 класів (технологічний профіль).....	112
Грицько В. В. Зміст виховання правової культури молодших школярів....	115
Шумило Ю. В. Упровадження дистанційної форми навчання для учнів закладів професійної освіти.....	118
Коваленко В. К. Комп'ютерна графіка в системі підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва.....	120
Дьяченко М. П. Дослідницька діяльність гуртківців як важливий напрям сучасної позашкільної освіти.....	122
Кірюха К. І. Упровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес як засіб формування громадянської відповідальності старшокласників.....	124
Повтораченко Д. В. Вивчення рівнів сформованості комунікативної культури учнів на уроках біології.....	127
Повтораченко Н. О. Використання інформаційно-телекомунікаційних технологій на уроках географії.....	129
Парадєєва О. М. Використання інтелектуальних елементів на уроках трудового навчання.....	131
Васянович Г. М. Теоретичні засади екологічного виховання учнів початкових класів у загальноосвітній середній школі.....	134
Renata Zbyszyńska Praca nauczyciela – terapeuty w polskim systemie kształcenia osób niepełnosprawnych.....	136
Marta Grylak Dogoterapia.....	138
Іваненко Л. М. Особливості обдарованої дитини: «група ризику».....	149
Байдалюк К. А. Методика формування дизайнерської культури в учнів профільної школи	151
Кульченко К. А. Упровадження та використання методів біоніки та біодизайну на уроках трудового навчання	153
Голубєва М. В. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках технологій у процесі проектування колекції аксесуарів.....	156

Братчик О. А. Національне виховання школярів на уроках трудового навчання.....	158
Наумова В. М. Формування кретивної особистості учнів у процесі технологічної підготовки	160
Ганзюк Н. А. Формування культури спілкування учнів на уроках трудового навчання.....	162
Тихомирова Ю. П. Використання креативних завдань на уроках трудового навчання.....	164
Потапенко О. Б. Актуальні завдання та напрями модернізації державної молодіжної політики України.....	166
Думко Н. В. Формування професійної зрілості студентів: етапи дослідження.....	168

Навчальний матеріал дисципліни «Організація ресторанного господарства», передбачений робочою програмою для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, який відпрацьовувався під час проведення практичних занять. Система поточного та підсумкового знань студентів з курсу подано у методичних матеріалах [2, с. 42–46].

Таким чином, самостійна робота організовується з дотриманням низки вимог: обґрунтування необхідності завдань загалом і конкретного завдання зокрема; надання конкретних методичних рекомендацій; надання можливості виконувати не стандартні завдання, а такі, що відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань; підтримання постійного зворотного зв'язку зі студентами у процесі виконання самостійної роботи, що є чинником ефективності освітнього середовища.

Література

1. Кулінка Ю. С. Організація ресторанного господарства : методичні рекомендації до виконання індивідуального науково-дослідного завдання для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм. Кривий Ріг : КДПУ, 2019 23 с.

2. Кулінка Ю. С. Організація ресторанного господарства : навчально-методичний комплекс дисципліни для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 58 с.

С. В. Лісова

завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет

ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В умовах розбудови української держави туризм та готельна індустрія стає дієвим засобом формування ринкового механізму господарювання, надходження значних коштів до державного бюджету, однією з форм раціонального використання вільного часу, проведення змістовного дозвілля. Вітчизняна політика у сфері туризму, спрямована на розширення економічних, міжнародних і культурних зв'язків з країнами світу, актуалізує проблему її кадрового забезпечення, оскільки діяльність у сфері обслуговування ґрунтується, перш за все, на взаєминах людей, а успішність роботи її закладів значною мірою залежить від рівня професійної культури працівників, їхнього професіоналізму [5].

Ринок праці потребує кваліфікованих, з високим рівнем компетентності, фахівців готельно-ресторанної справи, які відповідають новітнім тенденціям сучасного розвитку готельно-ресторанного бізнесу [10]. Відповідно до цього необхідно удосконалювати і формувати новий зміст підготовки фахівців та інноваційний стиль їхньої діяльності [2].

Проблема ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи зумовлена необхідністю подолання суперечностей, які виникають між вимогами суспільства до професійної підготовки майбутніх фахівців і їх кваліфікацією відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня; змістом професійно-орієнтованих дисциплін і педагогічними технологіями реалізації цього змісту; орієнтацією на нові моделі навчально-виховного процесу. Тому у зв'язку з прискоренням темпів науково-технічного прогресу, підготовка фахівців повинна бути не тільки «сучасною», а «випереджальною» [7]. Необхідність розв'язання зазначеної проблеми, її актуальність і доцільність зумовлені об'єктивною потребою ЗВО у високопрофесійних викладачах які відкриті до нового досвіду, здатні ефективно працювати в ситуації соціальних та економічних змін, є гармонійно розвиненими як в особистісній, так і в професійній сфері [5].

Підготовка кадрів вищої кваліфікації може бути досягнута на основі компетентнісного підходу в професійній освіті, що дозволяє випускнику навчального закладу успішно застосовувати отримані знання, вміння, навички для вирішення практичних виробничих завдань, ефективно здійснювати ділові комунікації, бути готовим до навчання впродовж усього життя в зв'язку зі змінами вимог професійної діяльності.

У працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців (Є. Алілуйка, О. Бондаренко, М. Галицької, Н. Горбатюк, І. Гриценко, І. Жорової, І. Зоріна, В. Квартальнова, М. Лобур, О. Марущак, Л. Сакун, В. Радкевич, Н. Свірідова, В. Федорченка та ін.) аналізувалися різні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування. Пошук оптимальних методів розвитку професійних компетентностей фахівців готельно-ресторанної справи розглядався у наукових працях Ю. Безрученкова, Г. Наумової, І. Носової, О. Машкової, Л. Хаєт та ін. Професійна компетентність фахівця з готельно-ресторанної справи за дослідженнями І. Носової, О. Машкової, Л. Хаєт складається з двох складових: особистісної (загальної) і спеціальної, причому загальна компетентність задає рівень, а спеціальна – напрямок освіти [8].

У кожному компетентності включено 4 компоненти: загальна компетентність (фізична, соціальна, психологічна, духовна); спеціальна компетентність (природничо-наукова, техніко-технологічна, економіко-управлінська, сервісна). Фахівець з готельно-ресторанної справи повинен надавати послуги, пов'язані із діяльністю ресторанних та готельних закладів, здійснювати первинний рівень управління структурними підрозділами, операційними системами та процесами в закладі [1].

Компетентність випускника спеціальності «Готельно-ресторанна справа» на сучасному етапі визначається глибиною його професійних знань і умінь, широтою їх діапазону, рівнем його функціональної підготовки. Крім того, майбутній фахівець готельної і ресторанної сфери повинен бути ініціативним, інноваційним, мобільним, гнучким, мати динамізм і конструктивність, прагнути до самоосвіти впродовж усього життя,

опанувати нові технології та розуміти можливості їх використання, вміти приймати самостійні рішення, адаптуватися в соціальній і майбутній професійній сфері, вирішувати проблеми та працювати в команді, бути готовим до перевантажень, стресових ситуацій і вміти швидко з них виходити [6]. Головною частиною майбутньої професійної діяльності в сфері готельного й ресторанного сервісу безпосередньо виступає також творча й дослідницька складова. Враховуючи вищесказане, постає проблема формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей випускника – професійної компетентності педагога та фахівця з готельно-ресторанної справи [4].

У підготовці фахівців готельного сервісу з кінця 2000-х рр. позначився перекис в бік переважання вищої освіти. При цьому в готельних підприємствах реальна потреба у фахівцях з вищою освітою становить близько 20%. Роботодавці вважають за краще прийняти на роботу фахівця з вищою освітою, потім навчити певним професійним навичкам на робочому місці. Привабливими факторами випускника ЗВО є вік і більш високий рівень розвитку загальних компетенцій [2].

Наявність сформованих загальних компетенцій у випускників ВНЗ, як, наприклад, ефективно спілкуватися з колегами, клієнтами, організувати робочий процес тощо, дозволяє роботодавцям формувати професійні компетенції безпосередньо на робочому місці. Отже, в процесі підготовки фахівців на рівні ЗВО необхідно зосередитися на розвитку загальних компетенцій та їх інтеграції з професійними компетенціями. Тільки в цьому випадку випускники зможуть бути конкурентоспроможними на ринку праці [3].

Питання щодо компетенцій і кваліфікацій - це питання про цілі освіти, які виступають активним ядром норми якості освіти, її стандартів [7].

Галузевий стандарт вищої освіти України за напрямом підготовки 6.140101 «Готельно-ресторанна справа» 2007 р. був орієнтований на виробничі функції, типові завдання діяльності, професійні компетенції та соціально-особистісні компетентності випускника і не дозволяли повною мірою формувати практичні навички та досвід, що значно знижувало їх конкурентоспроможність. Стандарт 2012 р. має компетентнісно-орієнтоване навчання, що спонукає не тільки до переосмислення цілей, але вимагає пошуку оптимальних способів формування професійної компетентності фахівців готельно-ресторанного бізнесу, і, в першу чергу, визначення чітких результатів їх підготовки [9]. Компетентнісний підхід передбачає підготовку фахівців «від результату», від запитів роботодавців.

Компетентнісний підхід означає вибір нових стратегій. У цьому сенсі він відомою мірою спрямований і на освітній процес. Він припускає усвідомлення й реалізацію тісного зв'язку освітнього процесу, змісту й результату. Для удосконалення підготовки фахівців з готельно-ресторанної справи необхідним є вдосконалення навчальних планів і програм із врахуванням принципу випереджувального навчання; структурування

навчального процесу з використанням компетентнісного підходу; застосування сучасних технологій для якісної перебудови всієї системи підготовки фахівців; розгортання наукових досліджень відповідно до розробленої структури.

Література

1. Безрученков Ю.В. Формування професійної культури майбутніх фахівців сфери ресторанного господарства у вищому навчальному закладі : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. Луганськ, 2014. 20 с.
2. Гринькевич О.С., Юнко М.М., Мацелюх А.В. Моніторинг професійних знань та навиків менеджерів у сфері готельно-туристичного бізнесу. *Вісник Львівського інституту економіки і туризму* : збірник наукових статей. Львів, 2007. № 2. С. 92–96.
3. Ефремова Н.Ф. Подходи к оцениванию компетенций студентов первокурсников. *Высшее образование в России*. 2010. №4. С. 43–48.
4. Кашинська О. Форми та методи організації самостійної роботи студентів спеціальності «Готельно-ресторанна справа» при викладанні фахових дисциплін. *Молодь і ринок* : щомісячний науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2016. №10 (141). С. 104–108
5. Круль Г.Я. Основи готельної справи. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 368 с.
6. Наумова Г.Р. Компетентностно-ориентированная подготовка специалистов гостиничного сервиса. *Вестник Челябинского педагог. ун-та*. 2009. № 11. С. 111–118.
7. Носова І.О., Машкова О.В., Хаєт Л.Г. Концептуальні підходи до підготовки фахівців готельно-ресторанної справи. URL: [http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/nosova_i._mashkova_o._hayet_l._the_concept_of_education_in_hotel_and_re staurant_business.pdf](http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/nosova_i._mashkova_o._hayet_l._the_concept_of_education_in_hotel_and_re_staurant_business.pdf) (дата звернення 19.03.2019)
8. Носова І.О., Хаєт Л.Г. Тренінгові методи у розвитку професійних компетенцій фахівців готельно-ресторанної справи. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві*. 2013. Вип. 1(2). URL: <http://sbornik.college.ks.ua/downloads/sbornik2/pdf/38.pdf> (дата звернення: 19.03.2019).
9. Фоменко Н.А. Педагогіка вищої школи: методологія, стандартизація туристської освіти. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2005. 216 с.
10. Черепко Н.Є. Фактори і показники якості послуг гостинності в ресторанному господарстві. *Вісник Львівського інституту економіки і туризму* : зб. наук. ст. Львів, 2006. № 1. С. 179–182.